

Pučke pjevačice župne crkve sv. Lovre đakona i mučenika iz Baranjskog Petrovog Sela organizirano djeluju od 2002. godine, kada se pojavljuju na prvoj baranjskoj smotri crkvenog pučkog pjevanja *Marijo, svibnja kraljice u Topolju*. Od tada samostalno i uz pomoć starijih pjevačica (kazivačica) kontinuirano obnavljaju stare crkvene pučke napjeve. Godine 2011. snimile su i objavile nosač zvuka *Marijo, o mili glas – marijanski pučki napjevi iz Baranje*.

Pučke pjevačice crkve sv. Lovre

Krunoslav Šokac iz Baranjskog Petrovog Sela rođen 1978. godine u Osijeku. Diplomirao etnologiju i povijest na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1997. zaposlen u Ansamblu LADO kao plesač-pjevač solist. Od 2016. do 2017. umjetnički direktor FA Lindo - Javne ustanove u kulturi Grada Dubrovnika. Od 2017. zaposlen u Školi za klasični balet - Odjel za narodne plesove. Od 2020. umjetnički voditelj Ansambla LADO. Član je Hrvatskoga etnološkog društva, Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika i Matice hrvatske te stručni suradnik Hrvatskog sabora kulture. Voditelj i suradnik brojnih amaterskih folklornih skupina. Bavi se sakupljačkim radom i terenskim istraživanjem tradicijske materijalne i duhovne baštine, posebno na području rodne Baranje, Slavonije, Bačke i Srijema. Za udrugu Pasionska baština osmislio tri koncerta kojima je zagrebačkoj publici predstavljeno crkveno pučko pjevanje Hrvata u Podunavlju (*Evo Isusa tilo* - korizmeni napjevi iz Baranjskog Petrovog Sela i Lipovca, 2011.; *Za gri' svita* - korizma u Baranji, 2014. *Jadna staza Adamova* - korizmeni napjevi iz Bača, Aljmaša i Bogdanovaca, 2019.). Koautor je koncerta "A tambura tako lipo svira... – folklorne tradicije vojvođanskih Hrvata" (Zagreb, 2011.). Nosač zvuka Ansambla LADO *O, Isuse daj mi suze* - korizmeni napjevi Slavonije, Baranje, Srijema i Bačke, čiji je (ko) autor, osvojio je 2013. diskografsku nagradu Porin za najbolji album duhovne glazbe. Urednik je izdanja tri

nosača zvuka: *Marijo, o mili glas – marijanski napjevi iz Baranje* u izvedbi pučkih pjevačica crkve sv. Lovre iz Baranjskog Petrovog Sela (2013.), promotivnog CD izdanja KUD-a *Velika Mlaka – Naše selo Mlaka je...* (2006.) te albuma *Homo u kolo* (FA Lindo, Dubrovnik, 2017.). Nekoliko korizmenih napjeva iz Slavonije, Baranje i Srijema uvršteni su u koncert *Gospin plač kroz stoljeća (XIV. – XVIII. stoljeće)* za koji je Ansamblu LADO 2014. godine, dodijeljena nagrada *Ivan Luković* na 44. Varaždinskim baroknim večerima. Autor više stručnih radova, kao i brojnih koreografija, od kojih se posebno ističu dvije, u izvedbi Ansambla LADO: *Ej, sviraj Pavo – pjesme i plesovi Baranje, te Bizovačkim sokacima – pjesme i plesovi iz Bizovca*.

PETAK, 26. lipnja

Crkva sv. Antuna Padovanskog | Ul. sv. Duh 31 | u 20:00 sati

NA KRIŽU PRIKOVAN,

korizmeni napjevi iz Slavonije i Baranje

izvode: KUD Šokadija, Strizivojna
voditelj: Mirko Damjanović

Ženska pjevačka skupina Vranovke, Vranovci/Bukovlje
voditeljica: Marica Mišković

KUD Krešimir Šimić, Podcrkavlje
voditelj: Josip Andrić

pučke pjevačice crkve sv. Lovre, Baranjsko Petrovo Selo
suradici: Marica Mišković (Vranovci/Bukovlje),
Mirko Damjanović (Strizivojna), Josip Andrić
(Podcrkavlje)

odabir i animacija: Krunoslav Šokac

Program :

1. *Litanije Lauretanske* (Vranovci/Bukovlje)
2. *Sveta Djevo Marijo* (Strizivojna)
3. *Gospin plač* (Podcrkavlje)
4. *Tebi vapim iz dubine* (Vranovci/Bukovlje)
5. *Daj da tvoju muku pjevam* (Podcrkavlje)
6. *O Isuse daj mi suze* (Baranjsko Petrovo Selo)
7. *O Isuse ja spoznajem* (Vranovci/Bukovlje)
8. *Isus mudrost Očeva* (Podcrkavlje)
9. *Amo sad grišnici* (Strizivojna)
10. *Marija pod križem stoji* (Baranjsko Petrovo Selo)
11. *Za čim hlepiš srce moje* (Strizivojna)

12. *Oslobod' me Bože* (Baranjsko Petrovo Selo)
13. *Na križu prikovan* (Strizivojna)
14. *Cjelivat ēu Gospodine* (Vranovci/Bukovlje)
15. *Puće moj* (Poderkavlje)
16. *Zdravo tilo Isusovo* (Baranjsko Petrovo Selo)
17. *Smiluj mi se Bože*, psalam 50. (Strizivojna)
18. *Maslin goru tiha noć pokriva* (Vranovci/Bukovlje)

O programu:

Crkveno pučko pjevanje iznimno je spoj crkvene i tradicijske glazbe. Šokci u Slavoniji (Strizivojna, Vranovci, Bukovlje i Poderkavlje) i Baranji posljednjih desetljeća osobitu pažnju posvećuju očuvanju korizmenih pučkih napjeva. Presudnu ulogu za uključivanje brojnih kulturno-umjetničkih društava i njihov rad na očuvanju ovog specifičnog dijela hrvatske kulturne, glazbene baštine imala je, i ima, Udruga *Pasionska baština* iz Zagreba. Od svog utemeljenja 1991. godine raznovrsnim programima – brojnim održanim koncertima, izložbama, književnim večerima, stručnim skupovima, *Pasionska baština* probudila je svijest o vrijednosti i važnosti očuvanja hrvatskog crkvenog pučkog korizmenog pjevanja kojemu je, zbog poznatih društveno-političkih prilika u drugoj polovici 20.stoljeća, ali i suvremenih kretanja u crkvenoj glazbi prijetila opasnost "od izumiranja". Na ovogodišnjim svečanostima *Pasionske baštine* korizmenim pučkim napjevima predstaviti će se pjevačke skupine iz Slavonije – KUD *Šokadija* iz Strizivojne (muška pjevačka skupina *Strossmayer*), ženska pjevačka skupina *Vranovke* (Vranovci/Bukovlje), članovi KUD-a *Krešimir Šimić* iz Poderkavlja (muška pjevačka skupina *Rakijaši*) te pučke pjevačice crkve sv. Lovre iz Baranjskog Petrovog Sela.

U Slavoniji je posebno omiljen i cijenjen molitvenik i pjesmarica franjevca Marijana Jaića (1795.-1858.) *Vinac* ili *Vienac bogoljubnih pjesama* tiskan prvi puta 1827. godine u Budimu. Ovo djelo doživjelo je oko 27 izdanja, a bilo je iznimno rašireno i općeprihvaćeno ne samo u Đakovačko-srijemskoj (danas Osječko-baranjska nadbiskupija), nego i šire. Posebno mjesto u pučkim pobožnostima korizmenog razdoblja, osobito u Slavoniji i Srijemu, zauzimalo je pjevanje *Marijina* ili *Gospina plača*. Tužaljke su to u kojima je jednostavnim osmeračkim stihovima opjevana Kristova muka i smrt, a središnju ulogu ima Bogorodica prikazana kao majka koja bespomoćno oplakuje stradanje i smrt svoga djeteta. Jedan od najstarijih zabilježenih tekstova *Gospina plača* pod nazivom *Pisan od muki Hristovi* nalazimo u srednjovjekovnoj glagoljskoj književnosti, odnosno u hrvatskoglagoljskom *Pariškom zborniku* nastalom najvjernatnije u Splitu oko 1380. godine. Zahvaljujući franjevcima i njihovom kulturnom i prosvjetiteljskom djelovanju spjev *Gospin plač* širi se iz južnih hrvatskih krajeva, Dalmacije i Primorja, po Bosni, a potom i Slavoniji.

Naime, prvi tiskani *Gospin plač* u slavonskoj književnosti, *Plać Blažene Divice Marije*, objavljen je 1726. godine u Budimu u molitveniku *Cvitan pokornih*. Ovaj molitvenik sastavio je požeški franjevac Šimun Mecić (1670.-1735.), a spjev *Gospin plač* bez većih je preinaka preuzeo iz izrazito popularnog duhovnog štiva *Nauk karstjanski* (prvi puta objeloden 1616. godine) bosanskog franjevca Matije Divkovića (1563.-1631.) u kojem se nalazi i *Plać Blažene Gospe Divice Marije*. Za daljnje širenje *Gospina plača* po Slavoniji zasluzni su đakovački biskupi i njihova službena izdanja biskupijskih katekizama, koji su se sačuvali do naših dana.

Veliki broj korizmenih pučkih napjeva pod utjecajem suvremenih glazbenih kretanja u liturgiji pomalo padaju u zaborav. Nositelji starijih slojeva crkvene glazbe, pjevači i kantori, sve rijede prenose baštinstvene forme (melodije, stihove, raspored izvođenja kroz crkvenu godinu) na mlađe naraštaje. Upravo zbog toga Ministarstvo kulture uvrštava 2011. godine crkveno pučko pjevanje na području Slavonije, Baranje i Srijema na listu zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske.

KUD Šokadija Strizivojna djeluje od daleke 1929. godine. Društvo je registrirano 1973. i od tada do danas djeluje bez prestanka. Unutar društva djeluju tri pjevačke skupine – ŽPS Druge, ŽPS Dive i MPS Strossmayer te folklorna skupina, dječja folklorna skupina, tamburaška i dramska sekcija. Društvo broji oko stotinjak članova. U svome radu čuvaju običaje svoga kraja te obnavljaju umjeće sviranja tradicijskih glazbalja: samice, dvojnica i gajdi. Sudjelovali su na svim važnijim smotrama u Republici Hrvatskoj, među kojima su *Međunarodna smotra folkloru u Zagrebu*, smotra folkloru *Na Neretu misećina pala* u Metkoviću, *Vinkovačke jeseni* te *Đakovački vezovi*. Posljednjih nekoliko godina KUD *Šokadija* iz Strizivojne organizira smotre crkvenih pučkih popijevki.

Ženska pjevačka skupina Vranovke djeluje preko 40 godina u sklopu KUD-a *Vranovci – Bukovlje*. Vranovci i Bukovlje su dva sela tik do Slavonskoga Broda čiji su mještani zajedničkim snagama odlučili čuvati svoje bogato kulturno nasljeđe. Dugogodišnje djelovanje *Vranovki*, brojni nastupi i nosači zvuka plod su suradnje ove pjevačke skupine s uvaženim hrvatskim etnomuzikologom Mihaelom Ferićem. Na nosaču zvuka nalaze se tradicijski napjevi i pjesme Vranovaca i Bukovlja, a dijelom i autorske pjesme s festivala tamburaške glazbe prilagođene ovom prepoznatljivom ženskom vokalnom sastavu. Svojim radom, autentičnim i prepoznatljivim načinom pjevanja, *Vranovke* nastoje sačuvati svoju bogatu baštinu i prenjeti je mlađim generacijama.

KUD Krešimir Šimić iz Poderkavlja, kako sami ističu "udruga je koju su osnovali građani općine Poderkavlje 22. travnja 1995. godine. Svrha i zadaća je da se amaterskim radom i djelovanjem na području mesta i šire osigurava njegovanje kulturnih tradicija ovoga kraja, te organizirano bavljenje poslovima iz oblasti kulture i potpunijeg kulturnog života građana." Muška pjevačka skupina *Rakijaši* osnovana je 2005. godine i trenutno broji dvanaest aktivnih članova. Član skupine Marko Kasapović osvojio je nagradu za najbolji mladi glas na smotri pjevačkih skupina *Kad zapjevam i malo zagudim* u Donjoj Bebrini 2018. godine. Objavili su dva nosača zvuka, a organizatori su i dvaju manifestacija, *Rakijada* – smotra folklora i starih običaja i koncert korizmenih pučkih napjeva.

Ovu manifestaciju sufinancirao je HDS ZAMP iz sredstava koja služba ZAMP prikupi od javnog izvođenja narodnih umjetničkih tvorevina u izvornom obliku, a koja se sukladno odredbi Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima dodjeljuju temeljem Natječaja HDS-a za potporu projekata tradicijske glazbe.